1852. N°. 15

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG, 4 FEBRUARIJ.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 3 Februarij.

Eergisteren is alhier de 44ste verjaardag van H. K. H. Mevrouw de Prinses Frederik der Nederlanden op de gebruikelijke wijze gevierd.

— Wij vernemen dat het aan Z. H. den regerenden Hertog van Brunswijk Oels behaagd heeft onzen stadgenoot den Hoogleeraar J. C. Blume, ter erkentenis zijner verdiensten in de Genees- en Natuurkundige Wetenschappen, te benoemen tot Ridder van Hendrik den Leeuw.

— Nadat in het begin der vorige maand bij het Weeshuis der Ned. Hervormde Gemeente alhier eene gift was ingekomen van *f* 1,000, en bij de kerkelijke collecte in het armenzakje dier Gemeente *f* 100 en in dat der Walsche Gemeente *f* 200 was gevonden, is op den laatsten Zondag dier maand nog weder in eene der kerken der Ned. Gemeente eene gift van *f* 1,000 voor de armen gecollecteerd.

— Men schrijft uit 's Hage het volgende aan het Belgische blad *l'Independance*, dat de Fransche Regering van de onze zou gevorderd hebben, dat de pers gedwongen mogt worden om den tegenstand tegen die Regering te matigen. Deze vraag, die in vrij formele bewoordingen vervat moet zijn, heeft, zegt men, het onderwerp der laatstgehouden kabinetsraden uitgemaakt en zou ons Ministerie in groote verlegenheid brengen, door de moeijelijkheid om de handhaving der goede verstandhouding met Frankrijk en de constitutionele waarborg der pers met elkaâr overeen te brengen.

— Volgens het *Weekblad voor Geneeskundigen*, zal de *Pharmacopoea Neerlandica* binnen weinige dagen worden uitgegeven. Nog berigt dat blad, dat ten gevolge van een voorstel der Prov. Geneeskundige commissie te Amsterdam, door den Minister van Binnenl. Zaken, de Geneeskundige commissiën van Haarlem, 's Gravenhage en Amsterdam, benevens de commissie van toezigt en beheer over de droogmaking van het Haarlemmermeer, zijn uitgenoodigd elk twee harer leden af te vaardigen, ten einde gezamentlijk een onderzoek in te stellen naar den invloed van de droogmaking van het meer op den algemeenen gezondheidstoestand in die streek, en dat benoemd zijn: door de Geneesk. commissie te Haarlem, Dr. J. A. van Bemmelen en M. N. Beets; door die te 's Gravenhage, Prof. F. W. Krieger en Dr. W. F. P. Kiehl; door die te Amsterdam, Prof. J. van Geuns en Prof. F. A. W. Miquel; door de commissie van beheer over de droogmaking Dr. G. Simons en C. F. van Meurs. De aanvang der werkzaamheden zou eerstdaags plaats hebben.

— De *N. Rott. Cour.* schrijft het volgende uit Vlaardingen: In het nommer dezer Courant van Maandag jl., is reeds het ongeluk medegedeeld, dat door de saluutschoten van het schip Willem II werd veroorzaakt.

Wij zijn in staat gesteld er bij te voegen, dat het na de operatie gebleken is, dat de brave jongeling, die hiervan het slagtoffer werd, van binnen geheel verbrijzeld was. De prop, welke hem trof en zoo men meent, 12 Ned. oncen weegt, drong diep in zijne borst, zelfs de stukken van zijn ondergoed werden tot in de lenden teruggevonden.

Tot de R. K. kerk behoorende, kon zijn lijk echter, wegens zijn plotseling overlijden niet in gewijde aarde begraven worden. Dien ten gevolge werd, ten verzoeke van zijne moeder, zijn lijk gisteren op het Protestantsche kerkhof ter aarde besteld. Deze begrafenis was, zoowel om de deelneming van het groot aantal aanwezigen, als om de gemoedelijke toespraak, die bij deze gelegenheid gehouden werd, zeer aandoenlijk.

'sGRAVENHAGE, 3 Februarij.

Bij Koninkl. besluiten van 16 Januarij ll. zijn benoemd: tot inspecteurs der registratie en domeinen: de Heeren A. van Heytema, thans Ontvanger te Zutphen; J. van Peer, thans Ontvanger te Grave; D. J. L. Heykoop, thans Ontvanger te Tholen; tot Ontvangers der registratie en domeinen: te Zutphen, de Heer W. R. A. Slicher, thans Ontvanger te Wijk bij Duurstede; te Nijmegen, de Heer G. Masman, thans Ontvanger te Heusden; te Apeldoorn, de Heer J. L. O. de Swart, thans Ontvanger te Wageningen; te Hoorn, de Heer P. Scheffer, thans Ontvanger te Winschoten; tot Commies bij het departement van Finantiën: de Heer Mr. van Boneval Faure, thans Adjunct-Commies.

— Bij Kon. besluit van 27 Januarij ll., is de Heer C. Rooseboom, Commies bij het departement van Finantiën, in zijnen rang overgeplaatst in de bureaux van rentebetaling der Nationale schuld te Amsterdam.

— De Minister van Marine zal Vrijdag geen gehoor verleenen.

— Den 31sten Januarij l. l. heeft alhier tusschen den Minister van Buitenl. Zaken en den Belgischen Gezant de uitwisseling plaats gehad der wederzijdsche acten van bekrachtiging, zoowel op het tractaat van handel en scheepvaart als op de overeenkomst wegens het te keer gaan van den sluikhandel op de grenzen, beide den 20sten September 1851 gesloten.

— Op 24 Jan. heeft tusschen Zr. Ms. Minister-Resident te Kopenhagen en den Deenschen Minister van Buitenl. Zaken de uitwisseling plaats gehad der acten van bekrachtiging op de overeenkomst, welke den 28sten November 1851 tusschen de Nederlandsche en Deensche Regeringen is gesloten, ter zake van de wederzijdsche uitlevering van boosdoeners.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Zaturdag 31 Januarij.

In deze zitting is ingekomen eene missive van den Minister van Buitenl. Zaken, waarbij een afschrift wordt toegezonden van een postverdrag, den 17den December ll. tusschen Nederland en België gesloten. Drukken en in handen gesteld eener Commissie.

Eenige adressen, waaronder zes betrekkelijk de wet op het armwezen, worden in handen der Commissie tot de verzoekschriften gesteld.

Daarna zijn de beraadslagingen voortgezet over het ontwerp van wet tot regeling der jagt en visscherij. De geheele dag is gewijd aan de behandeling van art. 3. Dat artikel bepaalt het volgende: »Het jagt- en vischregt, dat derden op gronden of in wateren van anderen hebben, kan door deze worden afgekocht, al ware het tegendeel uitdrukkelijk bedongen. Het bestuur der domeinen is tot den afkoop bevoegd, op de voorwaarden door den Koning vast te stellen. Bij geschil over den afkoopprijs wordt deze door de Regtbank van het Arrondissement, waarin de gronden of vischwateren zijn gelegen, na verhoor van deskundigen, bepaald. Bij vervreemding kan het jagt- of vischregt niet van den eigendom van den grond of het water worden afgescheiden." Dit artikel heeft tot zeer uiteenloopende beschouwingen en bedenkingen aanleiding gegeven, doch is ten slotte onveranderd aangenomen met 34 tegen 14 stemmen.

Zitting van Maandag 2 Februarij.

In deze zitting is men gevorderd tot art. 12, waarover de beraadslagingen morgen zullen worden voortgezet.

— Bij de Kamer is ingekomen eene door den Hoogen Raad der Nederlanden opgemaakte lijst van aanbeveling van 6 personen, waarop door de Kamer acht zou kunnen worden geslagen bij het opmaken der nominatie voor de vervulling der betrekking van Raadsheer in dien Raad, opengevallen door het overlijden van den Heer Hugo Gevers. Op die aanbevelingslijst komen voor de Heeren Mrs. Jhr. J. de Bosch Kemper, Advocaat-Generaal bij het Hof van Noordholland, P. Buyskes, Vice-President van het Hof van Zuidholland; J. Crans, Raadsheer in hetzelfde Hof; J. S. Vernede, Advocaat-Fiscaal voor 's Konings zee- en landmagt; J. D. W. Pape, Officier van Justitie bij de Regtbank te 's Hertogenbosch en W. J. C. van Hasselt, Regter in de Regtbank te Amsterdam.

Zitting van Dingsdag 3 Februarij.

In deze zitting is, op voorstel van den Heer Dirks, nadat daarover in comité was beraadslaagd, besloten, thans het geheim op te heffen nopens hetgeen in Comité-Generaal over het Tractaat met België is verhandeld, en zal het aangeteekende van die zitting worden gedrukt en rondgedeeld.

Daarna zijn de beraadslagingen over art. 12 der jagtwet voortgezet. Van de 4 amendementen op dit art. voorgedragen, zijn er drie verworpen, en één, waartegen de Minister geene bedenking had, aangenomen. Het art. is daarna goedgekeurd.

Art. 13 komt in beraadslaging. — De zitting duurt voort.

AMSTERDAM, 2 Februarij.

Gedurende het vorig boekjaar van het Zoologisch Genootschap *Natura Artis Magistra* zijn aan de diergaarde geschonken 89 exemplaren van verschillende diersoorten, ingezonden door 41 personen, terwijl het museum, door 7 personen met 36 geschenken werd verrijkt.

— De fundering voor het standbeeld van Rembrandt op de Botermarkt is voor *f* 950 aangenomen.

UTRECHT, 2 Februarij.

Men schrijft ons uit 's Hage, dat de betrekking van Gouverneur-Generaal van West-Indië, door het aangevraagde ontslag van den Generaal-Majoor R. F. Baron van Raders opengevallen, en welker vervulling in de tegenwoordige omstandigheden dubbel gewigtig mag heeten, is aangeboden aan den voormaligen Minister van Eeredienst, thans Commissaris des Konings in deze Provincie, den Heer S. Baron van Heemstra. Deze moet evenwel na rijp beraad voor de eer der benoeming hebben bedankt. In het belang onzer Provincie mogen wij ons verheugen over het behoud van den man, die het gewest reeds zoozeer aan zich verpligt heeft. (*Utr. Cour.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 1 Februarij.

Onlangs is gemeld dat de admiraliteit eene Commissie van scheepsreeders en Zeeofficieren benoemd had om vergelijkende proeven van de deugdelijkheid van ankers te nemen. Deze Commissie heeft den 27sten dezer hare eerste bijeenkomst te Sheerness gehouden, en toen bepaald dat de proefnemingen den 1sten Julij aanstaande zullen aanvangen, en dat alle ankers, die men daaraan mogt willen onderwerpen, ministens 25 centenaars moeten wegen en vóór of op den 1sten Mei te Woolwich moeten bezorgd zijn. Uit alle landen zullen ankers ter mededinging worden toegelaten. De proeven zullen op het strand zoowel als met ligters en stoombooten genomen worden.

— Bij het leger wordt eene aanzienlijke uitbreiding voorgenomen. Het personeel der regementen van 750 man zal op 850 man gebragt worden, en dat dergenen welke zich thans aan de Kaap de Goede Hoop en op Ceylon bevinden op 900 man. In alle oorden des Lands wordt sterk aangeworven. De *Globe* schat de vermeerdering op 10 à 15,000 man.

— Het stoomschip Glasgow, hetwelk onlangs van Glasgow naar New-York was vertrokken met 54 passagiers 106,000 £ aan boord, is in zeer gehavenden toestand en met 3 voet water in de passagierskamer op de Clyde teruggekomen, hebbende op 20 Jan. een vreeselijken storm ondervonden, gedurende welken de tweede gezagvoerder, de Heer Robertson, over boord sloeg en verdronk; verscheiden andere personen hebben door de vreeselijke schommeling van het schip wonden bekomen.

— Op de kust nabij Christchurch, Hants, is Dingsdag morgen eene sloep der in zee verbrande stoomboot Amazon komen aandrijven, in welke men een zwaar lek schijnt te hebben willen stoppen. Niets dan een lederen brievenmaal, met koperen plaat, waaruit bleek dat zij voor San Francisco bestemd was, is in die sloep gevonden, en aan het postkantoor alhier toegezonden.

— De landverhuizing houdt aan: in de laatste 92 dagen van 1851 hebben 59,200 personen, meestal uit Ierland geboortig, het Vereenigd Rijk verlaten om zich elders neder te zetten.

BELGIE.

BRUSSEL, 1 Februarij.

Den 30sten Januarij heeft de Senaat het handelsverdrag met Nederland met 22 tegen 15 stemmen goedgekend; 3 leden hebben zich van de stemming onthouden.

— De openbare inschrijving tot deelneming in de geldleening ter uitvoering der wettelijk vastgestelde openbare werken, is reeds gesloten. Van de leening van 27 millioen was een derde aan het publiek aangeboden, en de inschrijvingen hebben binnen één dag een bedrag van bijna 18 millioen bereikt.

— Op grond van eene wet van 1816, welke sedert niet is ingetrokken, en waarbij straffen worden bedreigd tegen het beleedigen van vreemde mogendheden, is een alhier in 't licht gegeven vlugschrift, 't welk door Fransche uitgewekenen was opgesteld, in beslag genomen.

— Naar men verneemt, zijn dezer dagen verscheidene Fransche uitgewekenen van Brussel naar Ostende vertrokken, om zich van daar naar Engeland in te schepen.

— Een jong werkman te Forchies-la-Marche, bij Charleroi, heeft achter elkander zeven maatjes jenever uitgedronken, ongeveer 3/4 van een kan. Na deze heldendaad, viel hij neder — om nooit weder op te staan.

— Te Dinant is een bejaard schrijnwerker door het vlam vatten van lucifers die hij in zijnen zak had, in brand geraakt; hij heeft nog getracht zich van zijne kleederen te ontdoen, doch heeft zich, alleen zijnde, niet kunnen redden en is verbrand.

FRANKRIJK.

PARIJS, 1 Februarij.

De *Moniteur* bevat eenen brief van den President aan den Minister van algemeene Policie. Hij zegt onder anderen daarin:

Thans kan de President, hoezeer verantwoordelijk, alleen door behulp der officiele middelen, slechts zeer gebrekkig den algemeenen toestand des lands leeren kennen. Hij weet niet hoe de onderscheiden raderen van het bestuur werken, of de in overleg met zijne Ministers vastgestelde maatregelen overeenkomstig de bedoeling worden uitgevoerd, of de publieke opinie de daden des gouvernements goed- of afkeurt; hij weet niet welke misbruiken of verzuimen in de onderscheiden oorden de bemoeijingen der regering vorderen, wat er valt te verbeteren.

Er is geene inrigting die den staat der publieke opinie schielijk en zeker doet kennen.

Tot aanvulling dezer leemte moet men tot het decreet van 21 van Oogstmaand jaar XII terugkeeren, en van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken het bestuur der Policie afscheiden, onder de leiding van eene enkele hand. Te dien einde zal het voldoende zijn, zeven of acht inspecteurs-generaal aan te stellen, en onder hen speciale inspecteurs in gestadige betrekking met de stedelijke commissarissen.

De Minister van Policie zal op alles waakzaam toezigt houden, zonder deelneming aan de administratie; hij zal de magt der Prefecten niet verminderen, hij zal daarin niet deelen.

Het zal geen ministerie zijn van uittarting en vervolging, dat jagt maakt op familiegeheimen, overal kwaad ziet en allerwege achterdocht en vrees doet heerschen; het zal integendeel eene beschermende inrigting zijn, geleid door eenen geest van welwillendheid en gematigdheid, die met kracht kan gepaard gaan; zij zal alleen de vijanden der maatschappij vrees aanjagen. Kortom de taak van het nieuwe Ministerie is, op alle deelen der openbare dienst toezigt te houden, met het oog op hetgeen de menschelijkheid, de openbare veiligheid, het algemeen nut vereischen, op in te voeren verbeteringen en te weren misbruiken. Zoo zal het aan het Gouvernement het krachtigste middel opleveren om heilrijk werkzaam te zijn.

Verder volgt een besluit waarbij negen inspecteurs-generaal worden aangesteld; als te Parijs, Rijssel, Metz, Lyon, Marseille, Toulouse, Bordeaux, Nantes en Bourges; zij hebben ook het regt om personen in hechtenis te doen stellen stellen, na overleg met den Prefect van het departement, doch zonder diens toestemming te behoeven.

— De uitgebreidheide bevoegdheid van het nieuwe Ministerie schijnt velen bedenkelijk toe. De Inspecteurs-generaal — zoo leest men in eenen brief uit Parijs — zullen de alleen van hunnen Minister afhankelijke Controleurs van alle, zelfs de hoogste ambtenaren zijn; de bepalingen van het organiek besluit brengen mede, dat zij bijv. koopmans-boeken, de registers der Bank, familie-papieren ter inzage kunnen vorderen. De Policie is duurzaam bekleed met het gezag, hetwelk onder den staat van beleg bij uitzondering door de overheid wordt uitgeoefend.

— De President heeft aan de behoeftige Fransche uitgewekenen te Londen 2000 fr. doen toekomen.

— Dezer dagen had op last van den President bij den aanvang van het nieuwe jaar een verslag van den financielen toestand des lands plaats, hetwelk thans in den *Moniteur* is openbaar gemaakt. Volgens een verslag van den afgetreden Minister van Financiën, de Heer Fould, is het bedrag van ongedekte uitgaven gedurende 1851 met 86 millioen toegenomen en tot 630 millioen geklommen, grootendeels het gevolg van uitgaven aan openbare werken en deels een voorschot aan spoorwegmaatschappijen. Het verslag vermeldt ook, zonder ze evenwel in rekening te brengen, de schuldvordering van Frankrijk ten laste van Spanje, die door opeenstapeling van rente thans meer dan 100 millioen bedraagt; van eene schuldvordering ten laste van België, wordt niet gesproken. De dienst van 1852 zal, bij de verwachte toenemende opbrengst der rijksmiddelen, een te kort van slechts 45 millioen opleveren, hetgeen de vlottende schuld nog wel dragen kan. De vlottende schuld is thans minder dan vóór 1848; en bestaat voor 400 millioen uit sommen, welke door de schatkist naar wettelijke voorschriften en als het ware duurzaam, worden in bewaring genomen. Zoo zal Frankrijk, aan het einde der aangevangen dienst, vier moeijelijke jaren doorgestaan en intusschen meer dan 300 millioen voor buitengewone openbare werken besteed hebben, zonder op het grootboek nieuwe schulden te brengen, en zonder de vlottende schuld boven het raadzame peil te verhoogen.

— De Regering heeft besloten, dat de dezer dagen te houden jaarlijksche bijeenkomst van den Hoogen Raad van onderwijs, waarvan Thiers Voorzitter was, niet plaats zou hebben. Verscheiden Bisschoppen waren reeds ter bijwoning te Parijs gekomen en zullen nu naar hunne diocesen terugkeeren. Dit geeft voedsel aan het gerucht, dat de Regering voornemens zou zijn de Universiteit te reorganiseren en de polytechnische school te ontbinden.

— De nieuwe Prefect van Policie van Parijs, de Heer Pietri, heeft zijne betrekking aanvaard met eene proclamatie, waarin hij de hoop te kennen geeft dat de taak van het policie-bestuur gemakkelijker zal worden, en hij alzoo veel tijd aan aangelegenheden zal kunnen besteden, waarbij de algemeene welvaart betrokken is. De Policieprefect behoort niet alleen de boosdoeners te keer te gaan, maar ook een vaderlijk bestuur te voeren en onverpoosd te arbeiden aan alle practische verbeteringen, die de hoofdstad van hare overheden mag verwachten.

— Er loopt een los gerucht van kwijtschelding voor Staatsgevangenen; reeds zijn er in groote getale door de Raden van onderzoek losgelaten en zullen er spoedig nog velen worden vrijgesteld, naar aanleiding van een zeer gematigden brief van den Minister de Persigny aan de Prefecten, die dezen daartoe de handen vrij ruim laat. Jammer echter dat nieuwe gevangennemingen, door de Staatsmagt voor de handhaving der orde als noodzakelijk beschouwd, gedeeltelijk de ledige plaatsen der losgelatenen komen vullen

— Het familiegraf van de familie Orleans te Dreux is niet begrepen onder die bezittingen welke zullen verkocht worden.

— De vorm van het kruis van het Legioen van eer wordt hersteld als tijdens het keizerrijk.

— Het standbeeld van Keizer Napoleon zal in de zaal van den Senaat worden geplaatst.

PRUISSEN.

BERLIJN, 1 Februarij.

De zendeling Neumann, die Dr. Gützlaff bij zijn vertrek uit Duitschland naar China vergezelde, heeft berigt, dat de onderneming door Gützlaff be-

gonnen, niet zal worden gestaakt. Neumann staat nu zelf aan het hoofd der Chinesche vereeniging, die zich met hulp van 40 inlandsche zendelingen de Evangelisatie van China heeft ten doel gesteld.

DENEMARKEN.

KOPENHAGEN, 29 Januarij.

Het Ministerie is hier geheel veranderd. Als Minister President is benoemd de tijdelijke Minister van Buitenl. Zaken Bluhme, in plaats van Graaf A. W. Moltke. Graaf K. Moltke is benoemd tot Minister voor het Hertogdom Sleeswijk en Graaf Reventlow Criminil voor Holstein en Lauenburg. Verder heeft de Koning de grondslagen van de nieuwe organisatie der geheele Monarchie aan de Vertegenwoordigers aangeboden.

VEREENIGDE STATEN.

Er zijn thans vijf Staten in de Unie die het middel van repudiatie, gelijk het in Noord-Amerika genoemd wordt, aangegrepen hebben om zich van den schuldenlast te ontheffen: Mississippi, Michigan, Florida, Arkansas, Texas; buitendien is Illinois in staat van bankroet, en Indiana heeft aan zijne schuldeischers een voor hen zeer nadeelig accoord opgedrongen.

WEST-INDIE.

SURINAME, 10 December.

De koortsen te Paramaribo hebben nagenoeg opgehouden. Evenwel verloor de Peking, Kapitein Spekman, nog onlangs, in een tijdsverloop van 10 dagen 5 matrozen; de koopvaardijvloot heeft over het algemeen veel door de ziekte geleden.

De bevelhebber van 's lands zeemagt alhier, de Kapitein ter zee W. Stort, heeft de koopvaardijvloot zeer verpligt, door de bemanning der terugkeerende schepen met lands matrozen aan te vullen.

De koorts heeft de militairen te Nickerie insgelijks aangetast. Van de bezetting van 70 man, waren 24 ziek geweest en 10 overleden.

Te Groningen aan de Saramacca waren 27 personen overleden, onder welke 18 huisvaders. De Geneesheer Dr. de Jong, verdient allen lof, niet alleen als geneesheer, maar ook als mensch. Daarentegen moet de bestuurder der kolonisatie zich geheel afgezonderd en in geen vier maanden zijne woning verlaten hebben. Onder hen, die zich bijzonder onderscheiden, behoort de Officier van Gezondheid 1ste klasse, H. Schorrenberg, een man van 61-jarigen leeftijd, die van zijn 16de jaar af zijn leven in de dienst heeft doorgebragt. Terwijl 3 à 400 zieken in het hospitaal waren, bragt hij 4 maanden lang dag en nacht, onder de lijders door en bleef hoewel zelf door de koorts aangetast, op zijnen post.

Ook de Gouverneur der kolonie, de Generaal-Majoor Baron van Raders, bezocht iederen dag de verpeste ziekenzalen.

— De kerkbesturen der beide Israëlitische gemeenten te Paramaribo hebben eene vergadering gehouden, met het doel om in het belang der Israëliten aldaar, naar den geest des tijds en in overeenstemming met de geloofsleer, eene herziening en verbetering der Israëlitische eeredienst te beproeven en de pogingen daartoe te leiden.

KAAP DE GOEDE HOOP.

8 December.

Den 3den dezer was in eene bijeenkomst van ingezetenen der Kaapstad besloten aan de Koningin een adres te zenden, inhoudende den dank der vergadering voor de constitutie, als wel berekend om in de tegenwoordige behoeften en wenschen der kolonisten te voorzien.

Het adres is, van talrijke onderteekeningen voorzien, nog den eigen dag naar Engeland verzonden.

Door den Gouverneur der kolonie was tegen den 24sten December een algemeene biddag uitgeschreven, »als een dag van ootmoedige vernedering voor God, van wege het oordeel des oorlogs waarmede het land thans bezocht is."

De expeditie bestemd om over de rivier de Kei te trekken en aan het Kafferhoofd Kreli, die verdacht gehouden wordt van met de opstandelingen te heulen en een gedeelte van den geroofden buit in bewaring te hebben, eene les te geven, was op het punt van te vertrekken. De grensbewoners waren zeer bezorgd dat zij, door deze ontblooting van krijgsmagt, weder van de Kaffers zouden te lijden hebben.

Mosheh en de overige hoofden der inlandsche stammen in de streek der Souvereiniteit schenen nog geneigd om in vrede met de Britsche overheden te blijven. Doch onder de uitgeweken boeren aan de overzijde der Vaalrivier heeft de misnoegde partij de bovenhand; als leiders dezer partij worden genoemd zekere Jacobz, Otto en van der Kolf. De eerstgenoemde is door de boeren tot hun Opperbevelhebber gekozen ter vervanging van Pretorius, die, gesteund, naar het schijnt, door den hem toegevoegden krijgsraad, de misnoegden zocht te weerhouden van stappen tot bemoeijelijking der Britsche overheid, maar afgedankt is of zijn ontslag moest nemen.

STADS BERIGT.

VERGADERING van den Gemeenteraad van Leyden, Donderdag den 5den Februarij 1852, des namiddags ten 1 ure.

Onderwerpen:

1. Tractementen, van Burgemeester en Wethouders, Secretaris en Ontvanger.
2. Voordragt omtrent het voorstel tot afschaffing van de Vleeschhal.
3. Concept transport van den grond der Ruïne aan het Sociëteits gebouw.
4. Voordragt omtrent de betrekking van Agent van Kazernering.
5. Benoeming van eenen Commissaris voor het Haagsche en Delfsche Volkschuitenveer.
6. Benoeming van een Raadslid om met de Burgemeester bij de loting voor de N. M. tegenwoordig te zijn.

LAGER ONDERWIJS.

Wij vestigen de aandacht op de Advertentie (Zie het No. van Maandag 2 Februarij) van wege de Commissie der Onderwijzers-Kweekschool, door het Departement Leyden der Maatschappij *tot Nut van 't Algemeen* opgerigt; welk berigt eene oproeping bevat aan Kweekelingen en Ondermeesters van alle scholen, in deze en andere gemeenten, om aan het onderwijs, dat daar zal gegeven worden, deel te nemen. De nieuw gevestigde Kweekschool, verdient, gelooven wij, deze opmerking ten volle. De vergelijking van het ontworpen leerplan met dat van gelijksoortige inrigtingen van dien aard zal ons oordeel regtvaardigen. Tot nu toe heeft men, in den regel, bij instellingen van die soort, zich alleen de beantwoording der vraag voorgesteld: — welke, Helaas! ook in andere en hoogere studievakken, zoo dikwerf de vraag is van het kortzigtige onverstand! — »Zeg mij eens, wat zal men bij het Examen voor den *derden* of *vierden Rang* kunnen vragen?" — Maar het paedagogische problema, hoe worden de geestvermogens van den toekomstigen onderwijzer der Volksschool zoo mildelijk ontwikkeld, dat hij, ook op zijn nederig, maar krachtvolwerkend standpunt, tot zijn eigen opvoeder en tot zijn eigen onderwijzer gevormd is, terwijl hij de taak van opvoeding en onderwijs bij anderen en jonger natuurgenooten vervullen moet. De noodlottige gevolgen van het roekeloos voorbijzien van dien paedagogischen eisch worden, ten nadeele der goede zaak van opvoeding en onderwijs, meer en meer gevoeld. Zoowel de kieschheid als de kleine ruimte van dit blad veroorlooven ons, ten minste bij deze gelegenheid, niet, om de empirische waarheid, die wij daar uitdrukten, voor het oog van het groote publiek uit een te zetten. Of ziet men in den eenvoudigen en vergeten meester der Volksschool niets meer dan een jagthond, dien men op het wild afrigt?.. een valk, wien men de kap afligt, als hij naar 's meesters wensch de prooi vervolgen moet? Dat wenscht men immers in Neêrland niet? — Neen, hij moet meer kennen, dan zijne letterkas en rekenmachine, of de gewigtigste persoon in de burger-Maatschappij, uit wien de geest van kennis en verlichting regtstreeks op de kennis en verlichting van het volk terug werkt, wordt een afhankelijk wezen, een man zonder energie, de zwakke handlanger, speelbal of het ongelukkig slagtoffer van de eischen van staatkundige en kerkelijke partijschappen. De onderwijzer van het volk moet, naar geest en ligchaam, zoo veel mogelijk ontwikkeld zijn, om als zelfstandig onderwijzer en burger een bruikbaar rad te zijn in het groote werktuig der zamenleving. Daarom juichen wij het eigenaardige in deze Kweekschool voor Onderwijzers toe, dat zij de gelijktijdige en eenparige beoefening van de studie van getal en uitgebreidheid met de grammaticale beoefening van vreemde talen *als één paedagogisch geheel* met de gewone realiën, als Geschiedenis, Aardrijkskunde en andere wetenswaardige zaken op den voorgrond stelt. Zeker zal de school de eischen der Provinciale Commissiën bij het Examen niet uit het oog verliezen en hare Kweekelingen zoo vormen, dat zij op verstandige vragen verstandig kunnen antwoorden! Maar zij bedoelt nog iets hoogers: veelzijdige ontwikkeling der vermogens van den geest en geregelde studie onder het oog harer Onderwijzers, omdat de Kweekeling en Ondermeester geen tijd te verliezen heeft: in één woord de toepassing van de zoo vormende Heuristische leermethode en door grondige kennis, opwekking van een geest van zelfstandigheid, welke niet uit eigen waan, maar uit de overtuiging geboren wordt, dat men kent, hetgeen men weet. Wij wenschen alzoo der werkzame *Maatschappij tot Nut van 't Algemeen* en allen, die tot de oprigting harer Kweekschool hebben medegewerkt, aanvankelijk den zegen des Allerhoogsten op hunne pogingen toe en de krachtdadige ondersteuning van allen, die het wel met ons dierbaar Vaderland meenen.

KERKNIEUWS.

Uit het vroeger medegedeelde 12-tal Predikanten, heeft de groote Kerkeraad der Hervormde gemeente te Arnhem, het navolgende zestal geformeerd (alphabetisch): DD. de Blaauw, te Hoorn; Clement, aan den Helder; de Kler, te Oudewater; Linse, te Steenderen; Uden Masman, te Meppel; en Pleyte, te Bergen op Zoom.

HARDERWIJK, 30 Januarij. Door den Kerkeraad der Herv. gemeente alhier is het volgende 12-tal van Predikanten gemaakt: DD. Creutzberg, te Vlissingen; van Toorenenbergen, te Elspeet; Osti, te Putten; Verhoeff, te Sluis; Gildemeester, te Ophemert; Molenaar, te Scheveningen; van Toorenenbergen, te Vlissingen; Slothouber, te Huizen; Broedelet, te Monnikendam; Nyhoff, te Vaassen; Abresch, te Heilo; waaruit het volgende zestal is gemaakt: Slothouber, Gildemeester, Molenaar, Broedelet, Verhoeff en Osti.

VOLLENHOVE, 30 Januarij. Uit het bestaande 12-tal van Predikanten, werd heden door den Kerkeraad onzer Hervormde gemeente het navolgende zes- en drietal geformeerd, als: Ruys, te Rhenen; Oolgaard, te Zwartsluis; Hartman, te Blankenham; Leendertz, te Steenwijkerwold; Molhuizen, te Horsen; en van der Velde, te Borne. Drietal: Ruys, Molhuizen en Oolgaard, waaruit terstond is beroepen de Wel-Eerw. Zeer Gel. Heer Ruys, Predikant te Rhenen, aan wien de beroepsbrief is toegezonden.

216de Staats-Loterij.

Trekking der Derde Klasse.

1ste Trekking. No. 2856 een prijs van *f* 2,500. Nos. 4551 en 6999 ieder een prijs van *f* 1,000.

2de Trekking. No. 14079 een prijs van *f* 25,000. No. 7894 een prijs van *f* 1,250. Nos. 10645, 13165, 15987 en 19901 ieder een prijs van *f* 1,000.

ADVERTENTIEN.

Heden beviel van een' ZOON, M. E. VISSER, geliefde Echtgenoot van
LEYDEN, 2 Februarij 1852. B. M. DRAIJER.

LEYDEN, 2 Februarij 1852. In de zalige hope des beteren levens, ontsliep heden morgen, omstreeks half 7 ure, na eene langdurige, smartelijke, maar met Christelijke gelatenheid doorgestane krankheid, in den ouderdom van ruim 62 jaren, onze waarde Moeder en Behuwd-Moeder MARIA VAN DER NOORDAA, Wed. van wijlen den Wel-Eerw. Zeer Gel. Heer H. CATS, in leven *Predikant* te *Leyden*.

E. H. CATS,
A. M. CATS, FERRENHOUT.

Eenige en Algemeene Kennisgeving, mede uit naam van der Overledene Familie alhier.

MAATSCHAPPIJ VOOR TOONKUNST TE LEYDEN.

Uitvoering van SCHILLERS *Lied von der Glocke*, Muziek van A. ROMBERG (onder welwillende medewerking van eenige Liefhebbers ter vervulling van de Tenor- en Bas-Stemmen) door de Leerlingen uit de hoogere Zangklasse der Maatschappelijke Muziekschool; alsmede van eenige onuitgegeven composìtiën van den gewezen Kweekeling der Muziekschool, thans Student aan het *Conservatorium der Music* te *Leipzig*, W. G. F. NICOLAÏ.

Op Zaturdag den 7 Februarij 1852 des avonds te *zeven* ure, in de **Stads-Gehoorzaal.**

☞ De Deuren worden niet vóór *zes* ure geopend. De **Tekstboekjes** waarin ook het Programma van Uitvoering en de bepalingen van toegang enzv. zijn opgenomen, zijn bij den Heer C. C. VAN DER HOEK op de Breedestraat tegen 25 Cts per exempl. verkrijgbaar gesteld. Voor het Lidmaatschap kan men zich aanmelden bij den

Commissaris Secret. der Maatschappij,
LEEMANS.

M. **NAPOLÉON ROUSSEL**, Ministre du St. Evangile en France se propose de faire au public religieux de *Leyde* des communications relatives à l'état religieux de sa patrie, Samedi, 7 Février 1852, le soir à 7½ heures dans le local de la société dite *Nut van 't Algemeen.*

Le Soussigné invite les amis du règne de Dieu, dans cette ville, à assister à cette conférence.

D. CHANTEPIE DE LA SAUSSAYE, *Pasteur.*

UITVERKOOP VAN VLOERKLEEDEN, BEHANSELPAPIEREN ENZ.

Apothekersdijk, Wijk VI. No. 43.

De Ondergeteekende door voortdurenden zwakken ligchaamstoestand buiten staat, *zijne Affaire te blijven voortzetten*, bedankt zijne geëerde Begunstigers voor het hem zoo vele jaren geschonken vertrouwen, daarin zijnen oudsten Knecht P. DEE, Hun Ed. aanbevelende, biedt zijnen nog grooten Voorraad van Goederen, het Behangersvak betreffende, tegen *contante* betaling tot lagen prijs aan.

LEYDEN, Februarij 1852. J. J. VAN DEN BERG.

☞ De Ondergeteekende zich alhier als **Huisverwer en Glazenmaker** hebbende nedergezet, in de Janvossensteeg Wijk VI. No. 1140, beveelt zich bij zijne geachte Medeburgers aan, onder belofte eener in alle opzigten voldoende bediening.

F. VAN DORP,
Huisverwer en Glazenmaker.

☞ De Ondergeteekende zijnen **Timmermans- en Molenmakers-Winkel**, van uit het Dorp *Soeterwoude Verplaatst* hebbende aan den Heereweg, nabij de Koepoort der Stad *Leyden*, beveelt zich bij die gelegenheid, beleefdelijk in eens ieders gunst en aanbeveling.

DK. FRANCKEN.

☞ De Ondergeteekende heeft de eer zich aan te bevelen tot het stellen van **Plaatsvervangers en Nummerverwisselaars** voor de Nationale Militie, belovende een prompte en civile bediening.

W. PIETERS,
Breedestraat, Wijk IV. 224, te *Leyden.*

Om terstond te betrekken,

biedt men een ZOMER- EN WINTERVERBLIJF te *Huur* aan, in de onmiddelijke nabijheid der Stad *Leyden*, bevattende 5 zoo groote als kleine Vertrekken, Meiden- en Mangelkamer, ruime Keuken, Kelder, Plaats, Koepel en eenen met vele Vruchtboomen voorzienen TUIN. Alles alleraangenaamst gelegen aan den Straatweg en Rhijn. Men adressere zich onder letters **M. D.** aan het Bureau der Leydsche Courant.

☞ Tegen Mei aanstaande *te Huur* voor eene DAME of een' HEER, op een der beste standen dezer Stad, bij eene Weduwe, 2 à 3 Gemeubileerde **KAMERS**. Men adressere zich ter nadere informatiën bij den Boekhandelaar P. H. VAN DEN HEUVELL.

Door het **Bibliographisch Instituut** te *Amsterdam*, is uitgegeven en bij de voornaamste Boekhandelaren van Nederland te bekomen:

F. C. SCHLOSSER'S,

(*Professor aan de Hoogeschool te Heidelberg*),

Weltgeschichte für das Volk,

Herausgegeben von
Dr. G. L. KRIEGK,
24 *Aflevering f* 0,80.

Dit hoogst gewigtig werk zal compleet zijn in 32 Afleveringen.

Bij J. V. MEIDINGER te *Frankfort a/M.* is uitgegeven:

GRAMMAIRE ALLEMANDE,

PAR
J. V. MEIDINGER,
15ième édition originale, *f* 1.20.

Te bekomen bij de voornaamste Boekhandelaren van Nederland.

Eene buitengewoon opmerkenswaardige genezing van ongesteldheid aan de lever en de maag, door de Pillen van Holloway.

Uittreksel uit eenen brief van den Heer HARVEY uit Chapel Kall, Airdrie, gedagteekend den 15den Januarij 1850, aan den Professor HOLLOWAY. Mijnheer, uwe onwaardeerbare *Pillen* zijn de oorzaak geweest, dat ik volkomen van mijne ziekte hersteld ben. Ik was sedert twee jaren lijdende aan de leverziekte, en ongesteldheid aan de maag, welke zoo zeer toenam, dat ik door onderscheidene bekwame geneesheeren voor ongeneesbaar verklaard, en mijn dood elken dag werd te gemoet gezien. In dien toestand begon ik uwe *Pillen* te gebruiken, en in weinig welken tijds, was ik door dezelven geheel hersteld, zoodat ik thans volmaakt welvarende ben.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23.50.

Potjes Zalf à *f* 0.90 *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.90.

Te bekomen te *'s Hertogenbosch* bij J. STRAATMAN, te *'s Hage* bij W. C. VAN DORT en te *Gouda* bij J. A. P. P. VAN DER HEYDEN, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG, 2 Februarij.

	Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld à $2\frac{1}{2}$ pCt.	$57\frac{11}{16}$	$57\frac{9}{16}$	$57\frac{5}{8}$
Dito Certificaten . . . „ 3 „	$68\frac{5}{16}$	$68\frac{1}{2}$	$68\frac{1}{2}$
Dito dito . . . . „ 4 „	$88\frac{11}{16}$	$88\frac{15}{16}$	$88\frac{7}{8}$
Amortisatie Syndicaat . . . „ $3\frac{1}{2}$ „	$89\frac{1}{2}$	—	—
Handelmaatschappij . . . . „ $4\frac{1}{2}$ „	110	—	—
O. I. Leening . . . . „ 4 „	$87\frac{3}{4}$	—	—
Dito Holl. Spoorweg . . . . „	$59\frac{3}{4}$	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg . . „ $4\frac{1}{2}$ „	$94\frac{3}{4}$	95	95
Haarlemmermeer . . . . . . „ 5 „	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816 „ 5 „	$105\frac{1}{4}$	$105\frac{3}{4}$	$105\frac{5}{8}$
Dito dito 1828 en 1829 . . „ 5 „	$104\frac{1}{2}$	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833 „ 5 „	95	—	—
Dito 1840 . . . . „ 4 „	$88\frac{1}{8}$	$88\frac{1}{4}$	$88\frac{1}{8}$
Dito bij STIEGLITZ & Co. . . „ 4 „	88	$88\frac{1}{8}$	88
Dito dito Nieuwe . . . . „ 4 „	—	—	—
Inschrijving in Assign. . . . „ 6 „	$67\frac{5}{8}$	—	—
Certificaten van dito . . . . „ 6 „	$67\frac{7}{8}$	—	—
POLEN, Obligatiën . . . . . . „ 4 „	$78\frac{1}{4}$	—	—
Dito Aandeelen met Loten. fl. 250 „	—	—	—
Dito dito 1835 . . . . . „ 500 „	149	—	—
SPANJE, Leen. bij ARDOIN v. 85 £ à 5 pCt.	$17\frac{13}{16}$	$17\frac{15}{16}$	$17\frac{15}{16}$
Dito dito Onbep. Stukken . „ 5 „	$17\frac{13}{16}$	$17\frac{15}{16}$	$17\frac{15}{16}$
Dito Obligatiën . . . . . . „ 3 „	$41\frac{1}{8}$	$41\frac{5}{16}$	$41\frac{5}{16}$
Dito Binnenl. à 6 m. . . . „ 3 „	$37\frac{7}{8}$	$37\frac{15}{16}$	$37\frac{15}{16}$
Coupons Ardoin	$9\frac{1}{2}$	—	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll. . „ 5 „	—	—	—
Dito . . . . „ 4 „	$61\frac{1}{4}$	—	—
Dito Metall. . . . . „ 5 „	$73\frac{7}{8}$	$73\frac{1}{4}$	—
Dito Nieuwe . . . . „ 5 „	$80\frac{5}{8}$	$80\frac{5}{8}$	$80\frac{9}{16}$
Dito 1847 . . . . „ $2\frac{1}{2}$ „	$37\frac{1}{2}$	38	—
BELGIE, Bank . . . . „ $2\frac{1}{2}$ „	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD . . . . „ $2\frac{1}{2}$ „	$47\frac{5}{8}$	$47\frac{3}{4}$	$47\frac{5}{8}$
BRAZILIE, 1824 100 £ . . . 5 „	94	—	—
PORTUGAL, te Londen . . . . „ 5 „	$35\frac{5}{16}$	$35\frac{7}{16}$	$35\frac{3}{8}$
Dito dito . . . . „ 4 „	$34\frac{3}{16}$	$34\frac{3}{8}$	$34\frac{3}{8}$
VENEZUELA, ... „ $3\frac{1}{2}$ „	$35\frac{3}{8}$	$35\frac{1}{2}$	—
MEXICO, ... „ 5 „	$30\frac{15}{16}$	$31\frac{1}{16}$	31
AMERIKA, Bankactiën	$4\frac{5}{8}$	$4\frac{13}{16}$	$4\frac{15}{16}$

Grieken $5\frac{1}{4}$ $5\frac{7}{16}$.

Braz. 1839, £ 100, 5 pCt. 93.

De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is *f* 9,60 à 70.

Koers van het Geld: Beleening $2\frac{1}{2}$ pCt. Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt.

Te Leyden ter Boekdrukkerij, van J. G. LA LAU.